

Hátrafelé

1971-ben született. Író, szerkesztő, a Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumának a tanára Pécssett. Legutóbbi írását 2011. 4. számunkban közöltük.

Amikor a vonat elhagyja a Kelenföldi pályaudvart, s nekilendül annak az utolsó rövid szakasznak a budai házak között, az utasok készülődni kezdenek. Mint egy varázsütésre, megbolydul az egész kocsi, mindenki pakol, öltözködik, lökdösődik. A két-három órányi bevackolódott otthonosság egy pillanat alatt a költözködés rendtelenségének bántó zúrzavarává változik.

Miklós ilyenkor rendre mozdulatlan maradt. Szinte fájt volna megmozdulnia. Az alagutat várta, éhezte. Az a húsz-huszonöt másodpercnyi teljes sötétség olyan volt számára, mint valami drog. Nem tudott meglenni nélküle. Ez alapján választotta ki a vonatokat is utazás előtt. Inkább kényelmetlenebbül utazott, de nem szállt fel olyan vonatra, amely a Keletibe érkezett, mert az elkerülte az ő alagútját. Sohasem mondta ki magának, de gyakorlatilag függővé vált. Volt ennek a félpercnyi sötétségnek valami borzongató üzenete, valami túlvilági hangulata. A szerelvény mozgott, zakatolt, kattogott, de mivel az alagút lámpáinak égőit már évek óta nem cserélték ki, s a lerozzant kocsiiban sem volt egy árva használható égő sem, teljes sötétség borult az utasokra. Olyan volt, mintha megállt volna az idő. Az emberek visszafojtott lélegzettel várakoztak. Két világ közötti átjárónak tűnt ez az időtlen se itt, se ott lét.

Miklós ezerszer átélte már ezt az érzést, mégis mindig összeszorult a gyomra, s ugrásra készen állt: várta a halált, ezt a vad, iszonyatos erejű altatót. Aztán hirtelen kivilágosodott, s nem értette, hogy min aggódott ennyit. Olyan érzések kerítették hatalmukba, amelyet a hívők érezhetnek a gyónás utáni feloldozás szavai alatt és után. „*Ego te absolvo*” — kattogták a kerekek. Miklós nagyjából ennyit tudott latinul, de ez most elégségesnek bizonyult. Nagy-nagy tisztaságérzés járta át, s egy pillanatra megcsapta a mennyország felhőtlen kérdés-nélkülisége. Pedig neki általában rengeteg kérdése lett volna, de rendszerint nem igazán volt kinek feltennie azokat.

Ezen a júliusi szombaton is szorongott egy jót az alagútban, aztán amikor kiértek a napfényre, fellélegzett, mint aki újjászületett. Kezeit a könyvén nyugtatta, szeme azonban unottan követte a kinti eseményeket. Az étkezőkocsi ablakából mélán bámulta az üvegen túli város nyüzsgését, s végtelen nagy fáradtság vett rajta erőt. Az autók villogva előzgették egymást a kereszteződésekben, a gyalogosok türelmetlenül tipródtak a zebrák tilosan megálljt parancsoló lámpáinál. Forróságtól izzott az egész város. A frissen felújított utakon itt-ott megcsillant egy-egy felpúposodott fekete aszfalt-buborék, s az úttestre kifolyt a szurok. A házak ablakain a redőnyöket lehúzták, amitől úgy néztek ki az épületek, mintha aludnának. Mint mesebeli, elvarázsolt óriások, ásítottak a gnóm bérházak, s Miklós-nak az az érzése támadt, hogy mindjárt bekapják őt. Nagy, izzadt,

szuszogó szörnyetegre hasonlított a város. Az évek alatt Miklós jólakott vele, megcsömörlött tőle. Az első időkben még örült minden szerkesztőségi kiküldetésnek, ami a fővárosba vezényelte őt, az évek múltával azonban elege lett az arctalanságból. Ha lehetett, igyekezett elkerülni Budapestet. Legtöbbször azonban nem lehetett. Ettől aztán újra rosszkedve lett, s arcára a szokottnál is közönyösebb kifejezés telepedett. Szemében fájdalmas unottság bujkált, semmiféle érzelmet nem árult el. Olyan sivárság vett erőt rajta, mintha ő lenne az utolsó ember a Földön. Magányos és kedvetlen volt, mint a pusztában vánszorgó, poros út.

A kopott cserepeken szinte látni lehetett, ahogy csorog lefelé a járdára a hőség, s már-már perverz élvezetet szerzett neki a légkondicionált vonatból nézni az üveg mögé szorult emberek vergődését. Egy pillanatra megint elszállt a lelkére telepedett fásultság, s legszívesebben válogatott mocskosságokat kiabált volna az idegeskedő embereknek, hogy tovább heccelje őket. Kötekedni támadt kedve, de nem volt kivel. Szeme az asztalon heverő, nyitott könyvére tévedt.

„Delet harangoztak, mire kiértek a Körútra. Budapest, az ifjú város tündöklött. A szeptember eleji nap aranylemezekkel rakta ki a házak homlokzatát. Süttették fejüket a verőfényel. Az ég kék volt, elhasználatlanul kék, ahogy az újonnan pingált lakások mennyezete, mely még ragad és illatos a festéktől. Minden ilyen új volt körülöttük... Esti és Sárkány egyszerre megállott. Velük szemben egy fiatalember közeledett, háttal nekik, visszafelé, rák módjára haladva, de nagy gyakorlottságra valló, igen gyors ütemben. Feje búbján bazári szalmakalap táncolt. Porcelánnadrágot hordott, szürke, vastag posztókabátot, hússzínű kaucuk kezelt. Vasbotot lóbált. A következő pillanatban maguk is megfordultak, és úgy igyekeztek feléje, háttal, szaporán iparkodva.

Amikor szembekerültek vele, elröhögtek magukat.

— Szervusz, te marha! — kiabáltak neki, és összelelkeztek.

Végre együtt voltak ők hárman, Kaniczky, Sárkány és Esti, senki se hiányzott, a kör bezárult, a világ kiteljesedett: találkozott az egylet, a Balkán-egylet, melynek elsőrendű feladatai közé tartozott ilyen és ehhez hasonló műveletek szabad, bátor, nyilvános gyakorlása. Tanyájuk felé tartottak, a New York-kávéházba. Sárkány útközben felolvasta új versét Kaniczkynak is... Bementek egy állatkereskedésbe. Alkudtak egy majomra, megkérdezték, mennyibe kerülhet egy oroszlán. A kereskedő látván, hogy milyen vevőkkel áll szemközt, kitessékelte őket.

Esti a Rákóczi út sarkán vett két léggömböt. A zsinégeket bekötötte gomblyukába, és sietett barátai után. Az egyik léggömböt fölengedték. Így értek a kávéházba.”

Miklós már régóta tudta, hogy vannak szavak, amiket képtelen kimondani. Meghaladták az erejét. Valahányszor nekifeszült, valami olyan mélyről jövő nyirkos rémület vett erőt rajta, amelytől ki-

verte homlokát a verejték. Pánikroham kerítette hatalmába. Szorongott. Ez a szorongás azonban nem volt azonos az alagútban érzett, inspiráló félelem keltette izgalommal. Ez fájt, s nem tündökölt a végén az a felszabadító megkönnyebbülés sem, amely miatt újra és újra vágyott az alagút sötétségébe. Úgy képzelte, hogy lelkében valami nagy, vaskos kéreg képződött az évek alatt, mint valami nehéz, vas csapóajtó, amelyet képtelen felemelni. Tudatalattija ide számúzta életének kudarcos szavait. Ilyen szó volt a barátság is. Régi, nagy hiány volt ez az életében. Százévnnyi távolságból is megirigyelte Karinthy, Kosztolányi és Somlyó híres, hírhedt, kópé barátságát, amely olyan könnyednek és természetesnek tűnt számára, mint egy felhőtlen kacagás a nyári kertben. Sohasem tudott ilyen fesztelenül „kacagni” senkivel.

A vonat lépésben haladt. Az utasok már az ajtónál sorakoztak, ő még mindig nem mozdult. Pár másodperccel később egy finom kis döccenés jelezte, hogy az ütközők, feladatukat ellátva, megállították a több tonnányi acéltömeget, amely szinte okádni kezdte magából az emberáradatot. Egy pillanat alatt beáramlott a kocsiba a kinti posványos forróság bűze. Sírni tudott volna, annyira magányosnak érezte magát. Megvárta, amíg mindenki leszáll, s csak azután kezdett komótosan vackolódni. Ahogy egyetlen, ütött-kopott barna bőrtáskáját kezében tartva kilépett a lépcsőre, néhány másodpercre meg kellett állnia, mert a váratlan fényözön elvakította. Hunyorgott. Lelki szemei előtt két ismerős alak sziluettje jelent meg, ahogy komédiázva ugratják egymást a körúti forgatagban. Még a hangjukat is hallani vélte.

— *Sietek haza* — kiabált oda Somlyónak Kosztolányi, s egy pillanattal később már a Berlini tér Banánszigetnek nevezett árusai között szökdécselt, a kezében forgatva az egyik standról ügyesen elcsent narancsot. Szemben a London szálloda „szuicid” alakja körvonala-zódott, s egy emberfürtöktől telített villamos csilingelt a körúton. — *Karinthy megígérte, hogy eljön hozzánk, és hátha megfeledkezett róla, hogy megígérte, és csakugyan eljön.* — Mindketten röhögtek.

Miklós elmosolyodott. Nagy könnyebbség szállta meg. Nem habozott tovább. Egy gyors mozdulattal leugrott a peronra és hátrafelé lépegetve elindult az állomás felé. Azon gondolkozott, hogy vajon lehet-e itt valahol léggömböt venni.